

EVROPSKÝ PARLAMENT

2004

2009

Dokument ze zasedání

20. 3. 2009

B6-0134/2009

NÁVRH USNESENÍ,

který na základě prohlášení Rady a Komise

v souladu s čl. 103 odst. 2 jednacího řádu

předkládá Miroslav Ouzký

za Výbor pro životní prostředí, veřejné zdraví a bezpečnost potravin

o strategii EU pro souhrnnou dohodu o změně klimatu v Kodani
a o přiměřeném financování politiky v oblasti změny klimatu

Usnesení Evropského parlamentu o strategii EU pro souhrnnou dohodu o změně klimatu v Kodani a o přiměřeném financování politiky v oblasti změny klimatu

Evropský parlament,

- s ohledem na článek 175 Smlouvy o ES,
 - s ohledem na soubor opatření v oblasti klimatu a energetiky, který dne 17. prosince 2008 přijal Evropský parlament, zejména na postoj Evropského parlamentu k návrhu směrnice Evropského parlamentu a Rady, kterou se mění směrnice 2003/87/ES tak, aby se zlepšil a rozšířil systém pro obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů ve Společenství¹, a k návrhu rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady o úsilí členských států snížit emise skleníkových plynů, aby byly splněny závazky Společenství v oblasti snížení emisí skleníkových plynů do roku 2020²,
 - s ohledem na závěry předsednictví ze zasedání Evropské rady konaného ve dnech 19.–20. června 2008 a 11.–12. prosince 2008,
 - s ohledem na své usnesení ze dne 4. února 2009 o CARS 2050: Budoucnost začíná dnes – Doporučení pro budoucí integrovanou politiku EU na ochranu klimatu³
 - s ohledem na 14. konferenci smluvních stran rámcové úmluvy OSN o změně klimatu (UNFCCC) (COP 14) a na čtvrtou konferenci smluvních stran Kjótského protokolu (COP/MOP 4), které se konaly od 1. do 12. prosince 2008 v polské Poznani,
 - s ohledem na sdělení Komise ze dne 28. ledna 2009 nazvané „Cesta ke komplexní dohodě o změně klimatu v Kodani“ (KOM(2009)0039),
 - s ohledem na sdělení Komise ze dne 26. listopadu 2008 nazvané „Plán evropské obnovy“ (KOM(2008)0800),
 - s ohledem na sdělení Komise ze dne 22. listopadu 2007 nazvané „Evropský strategický plán pro energetické technologie (plán SET) – Směřování k budoucnosti s nízkými emisemi uhlíku“ (KOM(2007)0723),
 - s ohledem na článek 103 jednacího řádu,
- A. vzhledem k tomu, že v prosinci 2009 mají být v Kodani dokončena jednání o komplexní mezinárodní dohodě o změně klimatu, která by měla být v souladu s cílem snížit nárůst globální teploty na úroveň nižší než 2 °C,

¹ Přijaté texty, P6_TA(2008)0610

² Přijaté texty, P6_TA(2008)0611

³ Přijaté texty, P6_TA(2009)0000

- B. vzhledem k tomu, že stále větší počet vědců dochází k závěru, že zamezení nebezpečné změně klimatu bude vyžadovat, aby se obsah skleníkových plynů v atmosféře ustálil na hodnotě 350 ppm ekvivalentu CO₂, což je výrazně nižší hodnota, než jaká byla doporučována dříve,
- C. vzhledem k tomu, že vyjednávací postoj Evropské unie bude dohodnut na jarním zasedání Evropské rady v roce 2009,
- D. vzhledem k tomu, že EU se v boji proti globálnímu oteplování snaží zaujímat vůdčí postavení a plně podporuje vyjednávací proces smluvních stran úmluvy UNFCCC,
- E. vzhledem k tomu, že EU nedávno přijala klimaticko-energetický balíček obsahující legislativní opatření, která sledují cíl spočívající ve dvacetiprocentním snížení emisí skleníkových plynů ve srovnání s úrovní roku 1990 do roku 2020, se závazkem zvýšit tento cíl na 30 %, pokud bude v Kodani dosaženo dostatečně ambiciózní mezinárodní dohody;
- F. vzhledem k tomu, že emise rychle rostou v rozvojových zemích, které je bez rozsáhlé technické a finanční podpory nedokáží snížit;
- G. vzhledem k tomu, že kolem 20 % světových emisí oxidu uhličitého (CO₂) je způsobováno odlesňováním a znehodnocováním lesů; vzhledem k tomu, že odlesňování a znehodnocování lesů rovněž představuje vážný problém v souvislosti se změnou klimatu proto, že narušuje důležitou funkci lesů jako úložiště uhlíku; vzhledem k tomu, že odlesňování probíhá hrozivým tempem 13 milionů hektarů ročně, většinou v tropických oblastech v rozvojových zemích;
- H. vzhledem k tomu, že systém EU pro obchodování s emisemi (EU ETS) může posloužit jako předloha pro rozvoj obchodování s emisemi v jiných rozvinutých zemích a regionech,
- I. vzhledem k tomu, že polovina globálních mitigačních snah by mohla probíhat pomocí nízkonákladových opatření, z nichž budou mít prospěch všichni, tj. zlepšováním energetické účinnosti;
- J. vzhledem k tomu, že aukční prodej v rámci obchodování s emisemi má potenciál stát se v budoucnu zdrojem značných příjmů, které by mohly být použity na financování mitigačních a adaptačních opatření v rozvojových zemích,
- K. vzhledem k tomu, že získávání finančních prostředků na kvalitní projekty v rozvojových zemích, zejména pro malé a střední podniky (MSP), závisí na neustálém proudu úplných a transparentních informací o dostupnosti finančních prostředků a o způsobech, jak o ně žádat; vzhledem k tomu, že toto musí být úkolem mezinárodního společenství, přičemž EU se musí ujmout vedení a jít příkladem,
- L. vzhledem k tomu, že výše nových investic, kterých je celosvětově pro snižování emisí do roku 2020 zapotřebí, dosahuje podle nedávných odhadů 175 mld. EUR, přičemž více než polovina z těchto prostředků by měla být investována v rozvojových zemích,

- M. vzhledem k tomu, že Komise odhaduje, že omezení odlesňování na polovinu do roku 2020 bude stát 15–20 mld. EUR ročně a že jeho úplné zastavení bude vyžadovat ještě větší sumu;
- N. vzhledem k tomu, že různé studie mezinárodních organizací odhadují náklady adaptace na změnu klimatu v rozvojových zemích v rozmezí desítek miliard eur ročně;
1. zdůrazňuje, že je nezbytné, aby si EU udržela prvenství v mezinárodní politice v oblasti klimatu; poukazuje na to, že EU musí hovořit jedním hlasem, má-li tuto úlohu i nadále plnit důvěryhodně;
 2. vyzývá EU, aby se aktivně zasazovala za to, aby kodaňská dohoda zohlednila nejnovější vědecké zprávy o změně klimatu, zavazovala k také stabilizační úrovni a teplotním cílům, které zajistí, že bude s velkou pravděpodobností odvrácena změna klimatu, a aby umožnila pravidelné revize, jež budou zárukou toho, že stanovené cíle budou vždy odpovídat nejnovějším vědeckým poznatkům; vítá návrhy Komise v této oblasti;
 3. připomíná, že má-li se zvýšení průměrné globální teploty omezit na nejvýše 2 °C oproti předprůmyslovému období, je nejen nutné, aby rozvinuté země výrazně snížily své emise, ale také aby k dosažení tohoto cíle přispěly i rozvojové země;
 4. upozorňuje na to, že snížení emisí v rozvojových zemích pod úroveň, které by bylo dosaženo, pokud by pokračoval současný trend, pomůže omezit nárůst průměrné globální teploty na hodnotu znatelně nižší než 2 °C; současně poukazuje na to, že emise v rozvojových zemích musí být sníženy pod tuto úroveň, což vyžaduje širokou podporu ze strany průmyslových zemí;
 5. zdůrazňuje, že aby mohla být v rozvojových zemích uskutečněna nezbytná opatření na zmírnění změny klimatu, je třeba výrazně navýšit zdroje financování;
 6. zdůrazňuje, že průmyslové země mají povinnost poskytovat rozvojovým zemím dostatečnou, udržitelnou a předvídatelnou finanční a technickou podporu, aby je motivovaly k přijetí závazků snižovat své emise skleníkových plynů, přizpůsobovat se důsledkům změny klimatu, snižovat emise vznikající odlesňováním a znehodnocováním lesů a zvýšit budování kapacit v zájmu splnění povinností plynoucích z budoucí mezinárodní dohody; zdůrazňuje, že tyto prostředky musí být z převážné části nové, poskytnuté nad rámec oficiální rozvojové pomoci;
 7. připomíná výše uvedené usnesení ze dne 4. února 2009, a zejména pasáže věnované mezinárodnímu rozměru a finančním a rozpočtovým záležitostem;
 8. zdůrazňuje, že cíl, který si EU vytkla v oblasti boje proti změně klimatu, lze za současné finanční a hospodářské krize spojit s významnými novými ekonomickými příležitostmi k rozvoji nových technologií, vytváření pracovních míst a lepšímu zabezpečení dodávek energie; poukazuje na to, že dohoda v Kodani by mohla poskytnout nezbytný impuls pro takovýto „green new deal“, který by nastartoval hospodářský růst, podpořil ekologické technologie a poskytl tyto nové pracovní příležitosti v EU a v rozvojových zemích;

9. vyzývá Evropskou radu, aby usilovala o mezinárodní dohodu s průmyslovými zeměmi, jejímž prostřednictvím by bylo společně dosaženo snížení emisí skleníkových plynů na horní hranici rozpětí 25–40 %, které doporučuje Čtvrtá hodnotící zpráva Mezinárodního panelu pro změnu klimatu (IPCC 4AR), a aby se snažila zajistit, že tohoto snížení bude dosaženo v tuzemsku;
10. je znepokojen tím, že výše uvedené sdělení Komise ze dne 28. ledna 2009 neobsahuje dostatečně přesné informace o tom, jaké výše dosahuje finanční závazek EU; vyzývá Evropskou radu, aby při rozhodování o vyjednávacím mandátu pro kodaňskou konferenci přijala konkrétní závazky v oblasti financování, které budou odpovídat úsilí, které je v celosvětovém měřítku nezbytné pro to, aby se nárůst průměrné teploty omezil na úroveň výrazně nižší než 2 °C;
11. je přesvědčen, že tyto závazky v oblasti financování by v souladu s rozhodnutím Evropské rady z prosince 2008 měly zahrnovat příslib členských států, že značnou část příjmů, které jim plynou z aukčního prodeje v rámci systému EU ETS, použijí na financování mitigačních opatření a adaptačních potřeb v rozvojových zemích, které mezinárodní dohodu ratifikují; zdůrazňuje však, že protože se obchodování s emisemi vztahuje na méně než 50 % emisí v EU, je nutné zahrnout do tohoto systému také ostatní hospodářské sektory v členských státech, aby bylo možné tyto významné akce financovat;
12. trvá na tom, že tyto závazky zajišťují prediktabilní financování mechanismů zřízených v rámci UNFCCC, které jdou nad rámec ODA a jsou nezávislé na ročních rozpočtech členských států;
13. vítá návrh Komise, aby část finančních prostředků byla poskytována formou půjček, neboť některé činnosti mohou vést k všestranně výhodným výsledkům i v rozvojových zemích;
14. zdůrazňuje, že závazné cíle by investorům umožnily lépe posoudit rizika a příležitosti spojené se změnou klimatu a vedly by k jejich zapojení do projektů splňujících cíle v oblasti zmírnění dopadů změny klimatu a adaptace na ni; dále zdůrazňuje, že je nutné vyjasnit úlohu soukromého kapitálu v investicích, které jsou pro splnění těchto cílů nezbytné;
15. je však toho názoru, že zásadní význam má přijetí komplexnějšího akčního plánu budoucího financování politiky v oblasti klimatu, který by obsáhl všechny podstatné oblasti a zdroje financování; domnívá se, že výše uvedené sdělení Komise ze dne 28. ledna 2009 představuje pro tuto činnost dobré východisko, ale zdůrazňuje, že musí posíleno jasně definovanými opatřeními; vyzývá Evropskou radu, aby s ohledem na kodaňská jednání pověřila Komisi, aby tento akční plán vypracovala co nejdříve;
16. je přesvědčen, že značná část kolektivních příspěvků na mitigační úsilí a adaptační potřeby v rozvojových zemích musí být věnována na projekty k zastavení odlesňování a znehodnocování lesních porostů na projekty obnovy lesů a zalesňování v těchto zemích;
17. pozitivně hodnotí tzv. mechanismus čistého rozvoje (Clean Development Mechanism,

CDM) zřízený Kjótským protokolem, který je jednou z možných cest, jak umožnit rozvojovým zemím, aby se podílely na uhlíkovém trhu; zdůrazňuje, že není možné, aby v rámci mezinárodní dohody o změně klimatu byly kompenzace za účelem splnění cílů v oblasti snižování emisí průmyslových zemí součástí povinnosti rozvojových zemí omezovat své emise skleníkových plynů; trvá proto na tom, že součástí budoucích kompenzačních mechanismů musí být přísná kritéria pro posuzování kvality projektů, aby průmyslové státy nemohly brát rozvojovým zemím nízkonákladové možnosti snižování emisí, a mimoto zaručuje vysokou kvalitu těchto projektů se spolehlivým, verifikovatelným, reálným snížením emisí, které rovněž zajišťuje udržitelný rozvoj v těchto zemích;

18. domnívá se, že kolektivní příspěvek EU k mitigačnímu úsilí a adaptačním potřebám rozvojových zemí by neměl do roku 2020 klesnout pod 30 mld. EUR ročně, přičemž tato částka se může zvyšovat v závislosti na nových poznatcích o závažnosti klimatických změn a výši jimi způsobených nákladů;
19. zdůrazňuje, že rozsáhlé transfery finančních prostředků na mitigační úsilí a adaptační potřeby rozvojových zemí jsou pouze částečným řešením; trvá na tom, že finanční prostředky by měly být vynakládány udržitelným způsobem, bez byrokracie (zejména ve vztahu k MSP) a korupce; klade důraz na to, že financování musí být prediktabilní, koordinované a transparentní a musí budovat kapacitu v rozvojových zemích na ústřední i místní úrovni, přičemž prioritou by měli být lidé, kteří se potýkají s problémy způsobenými změnou klimatu, a ne jenom vlády; v této souvislosti zdůrazňuje, že je třeba zajistit snadný přístup k průběžně aktualizovaným informacím o dostupných zdrojích financování; vyzývá Radu a Švédsko, které bude v příštím půlroce předsedat EU, aby na jednání UNFCCC COP15 v Kodani v roce 2009 aktivně propagovaly tyto zásady;
20. žádá Komisi, aby se přestala bránit začlenění lesního hospodářství do systémů obchodování s emisemi; je přesvědčen, že pro financování budoucích mechanismů pro snížení emisí z odlesňování a znehodnocování lesů (REDD) v rámci dohody pro období po roce 2012 budou zapotřebí tržní i netržní finanční zdroje; v této souvislosti vyzývá Komisi a Radu, aby se ujaly vůdčí úlohy při vývoji pilotní projektů uhlíkových trhů pro REDD; dále vyzývá Komisi a Radu, aby podrobně uvedly, jak se mohou tržní a netržní lesní fondy vzájemně doplňovat;
21. věří, že vedoucí postavení EU v oblasti poskytování finanční a technické pomoci rozvojovým zemím značně zvyšuje její šance na úspěch při kodaňských jednáních; je toho názoru, že je nezbytné, aby si EU zajistila prvenství v oblasti financování tím, že v rané fázi vyjednávání poskytne konkrétní údaje o výši pomoci; tak si získá dostatečnou podporu domácí veřejnosti a podniků rozvojové země k přijetí závazných cílů snižování emisí a ostatním zemím Organizace pro bezpečnost a spolupráci v Evropě (OBSE) poskytne podnět k tomu, aby přispěly podobným způsobem;
22. konstatuje, že EU jako celek je na nejlepší cestě splnit kjótské cíle, avšak poukazuje na to, že některé členské státy mají ke splnění svých cílů ještě daleko, což může snížit důvěryhodnost EU v kodaňském procesu; proto trvá na tom, že ty členské státy, které zatím své kjótské cíle neplní, by měly zvýšit své úsilí;

23. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení Evropské radě, Radě, Komisi, vládám a parlamentům členských států a sekretariátu UNFCCC s žádostí, aby je zaslal všem smluvním stranám, které nejsou členskými státy EU.